

---

13   2023_B&W_00297   Laaggeletterdheid (LG) vanaf 2024

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer M. Smit, Locoburgemeester en voorzitter; mevrouw T. Jongman, Wethouder; de heer B. Harmsma, Wethouder; de heer M. Scheringa, Wethouder; de heer M.W. de Graaf, Gemeentesecretaris

Afwezig:

de heer J.H. Bats, Burgemeester

Samenvatting

De afgelopen jaren is succesvol ingezet op de aanpak 'Laaggeletterdheid' (LG). Dit hebben we bereikt met onze partnerorganisaties Taalpunt, Sociaal Werk de Kop (SWDK), de NoordWestgroep (NWG), de Bibliotheek Kop van Overijssel (de bibliotheek), ROC's en Stichting Lezen en Schrijven. Het meerjarenbeleidsplan met de titel 'Laaggeletterdheid pakken we samen aan! Taal als vliegwiel naar meedoen' liep van 2019-2022. Met de uitvoering van dit vierjarig plan is een gedegen basis neergezet voor de aanpak van LG in Steenwijkerland. Uit monitoring blijkt dat er in die periode mooie resultaten zijn geboekt.

In aanloop naar een nieuwe beleidsperiode vanaf 2024 is gekozen om 2023 een overgangsjaar te laten zijn. Dit betekent een voortzetting van het beleid uit de voorgaande periode. Wel zijn er op basis van de jaarlijkse monitoring en voorlopige inzichten over het jaar 2022 enkele focuspunten, die we in 2023 gaan oppakken. Verder gaan we in 2023 aan de slag met een plan van aanpak voor de nieuwe beleidsperiode vanaf 2024. Hierbij zoeken we aansluiting bij de verschillende beleidsopgaven binnen het Sociaal Domein die hun oorsprong vinden in het coalitieakkoord.

Informatienota

Inleiding

Landelijk zijn er circa 2,5 miljoen mensen laaggeletterd. Dit betekent dat deze mensen moeite hebben met lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden (hierna: basisvaardigheden). LG heeft niet alleen gevolgen voor basisvaardigheden. Zij is ook van grote invloed op het dagelijks leven, op de gezondheid, financiën en welzijn. Mensen die moeite hebben met lezen en schrijven voelen zich vaak minder gezond dan geletterde mensen.

In lijn met het landelijke en regionale beleid zetten wij ons samen met onze partners in om LG onder volwassenen in de gemeente te verminderen. Dit is nodig omdat in Steenwijkerland ongeveer 15%

van de volwassen bevolking, rond de 4.160 inwoners, laaggeletterd is. Ter vergelijking, landelijk is dit percentage 12%.

Zodoende ontstond het beleidsplan 'Taal als vliegwiel naar meedoen' over de periode 2019-2022' waarin de visie en ambitie zijn neergezet. De visie is dat geletterdheid een basisvoorwaarde is voor een gezonde en duurzame samenleving. De ambitie is dat alle inwoners de basisvaardigheden hebben die nodig zijn om deel te kunnen nemen aan de samenleving.

Er is veel gebeurd om LG te verminderen in deze beleidsperiode. Deze informatienota beschrijft de belangrijkste ontwikkelingen in de aanpak van LG die moeten leiden tot een plan van aanpak voor de nieuwe beleidsperiode vanaf 2024.

Kernboodschap

Het beleidsplan LG 2019-2022 is succesvol afgerond. Het jaar 2023 is een overgangsjaar en gaat uit van de doelstellingen en resultaten zoals in de voorgaande periode geformuleerd. Op basis van de jaarlijkse monitoring zijn er enkele accentverschuivingen. Ook gaan we in 2023 met de samenwerkende partijen aan de slag om LG in verschillende beleidsopgaven van het Sociaal Domein (zie bijlage 3) te integreren.

Hieronder leest u achtereenvolgens:

1. De resultaten die zijn behaald (in 2021 en 2022)
2. De zaken waar we in het overgangsjaar 2023 extra aandacht aan gaan besteden en
3. Welke voorbereidingen we gaan treffen om voor 2024 met een plan te komen voor de nieuwe beleidsperiode.

Resultaten aanpak LG

2021

Uit de monitor (bijlage bij deze informatienota) is gebleken dat er goede resultaten zijn geboekt. We benoemen enkele:

- Aanbod basisvaardigheden. De doelen voor de hele periode voor wat betreft het aanbod taal- en digitale vaardigheden zijn in 2021 al gehaald.
- Behoeftte individuele cursist centraal. Maatwerk en kwaliteit van geboden cursussen en 1 op 1 coaching zijn verbeterd. Er zijn goede voorbeelden van taalwerktrajecten zoals 'Voel je goed' en 'In je kracht'. Verder konden deelnemers o.a. kiezen voor taalwandelingen en Taalcafés.
- Bedrijvenaankpak. Er is een flink netwerk ontstaan waarin Taalpunt bedrijven bewust heeft gemaakt van LG op de werkvloer en mogelijke gevolgen voor zowel werknemer als werkgever. Er waren cursussen over basisvaardigheden op de werkvloer en werknemers zijn doorgeleid naar taalverhogingsklassen.
- Groot bereik NT2-doelgroep. Bij deze trajecten is sprake van een groot bereik onder de NT2 (Nederlands als tweede taal) doelgroep wat leidt tot betere inburgering.
- Organisatiestructuur. De organisatiestructuur van de aanpak LG is goed neergezet. De partners weten elkaar te vinden. Taalpunt heeft een grote, stabiele groep vrijwilligers (meer dan 70) die laaggeletterden ondersteunen. Natuurlijk zijn er daarnaast nog veel meer partners nodig om LG aan te pakken. Denk aan scholen, de GGD, huisartsen en (sport)verenigingen.

2022

De verslaglegging van de monitoring over het jaar 2022 is in volle gang. Vooruitlopend daarop kunnen we al wel enkele conclusies trekken. Zoals eerder aangegeven bleef vraag en aanbod op taal- en digitale vaardigheden goed op niveau. Het aanbod op rekenvaardigheden bleef achter. Dit aanbod gaat vaak samen met het taalaanbod op de werkvloer bij bedrijven. Vanwege corona en in 2022 vooral ook door de inzet op taalontwikkeling van Oekraïense vluchtelingen bleef de bedrijvenaankpak en hiermee het aanbod rekenvaardigheden achter.

In de eerste helft van 2022 is de focus verlegd naar taalontwikkeling voor Oekraïense vluchtelingen. Er waren vrijwilligers bij Taalpunt die groepstaallessen verzorgden en ook de Taalpunt coördinatoren zetten zich in voor de organisatie van deze lessen. In totaal namen 87 Oekraïense vluchtelingen deel aan het taalaanbod in 2022.

In de tweede helft van 2022 is een professionele NT2 docent ingezet op een taalklas voor Oekraïners om weer ruimte te bieden voor andere terreinen van de LG aanpak, zoals de bedrijvenaankpak en preventie. Hier was aandacht voor o.a. de opzet van een taaltraject op de werkvloer bij Weerribben zuivel in Nederland en het vinden van aansluiting bij het programma *Samen voor Ryan*.

Overgangsjaar 2023

Op basis van de goede uitkomsten van de monitoring, is het overgangsjaar 2023 gericht op het doortrekken en op niveau houden van het beleidsplan 2019-2022. Dit is inclusief de middelen die per jaar worden toegekend aan de aanpak van LG. De aandachtspunten die uit de monitoring komen, nemen we mee in onze aanpak in dit overgangsjaar.

Aandachtspunten

- NT1-doelgroep: Het is van belang de NT1-doelgroep (inwoners die Nederlands als moedertaal hebben) te bereiken. Dit blijft lastig vanwege schaamte en bestaande taboes. Ook blijkt dat extra aandacht nodig is voor borging van signalering en toeleiding van laaggeletterden naar een taalaanbod. De organisaties die direct in contact komen met laaggeletterden zouden hierop intensiever kunnen inzetten.
- Preventie LG: We moeten een sprong voorwaarts maken op de doelstelling 'Preventie LG'. Hier willen we ons richten op het stoppen van de overdracht van laaggeletterdheid van ouder op kind.
- Bedrijvenaankpak: In 2023 zal een nieuw taalontwikkelingstraject starten in samenspraak met bedrijven en een onderwijsorganisatie.

Daarnaast blijft er aandacht voor de taalontwikkeling van Oekraïense vluchtelingen:

- Begin dit jaar zijn er 42 Oekraïense deelnemers aan twee taalverhogingsklassen onder leiding van een NT2 docent en één groep onder leiding van een vrijwilliger. De bedoeling is dat de Oekraïners vanaf de zomer 2023 niet meer in aparte taalklassen les krijgen, maar zich kunnen aanmelden voor de algemene taalverhogingsklassen bij de taalaanbieder van Steenwijkerland. Een en ander is ook afhankelijk van de financiering van het Rijk voor taallessen aan Oekraïners.

Vooruitblik beleidsperiode 2024 en verder

In de afgelopen jaren is er volop ingezet om basisvaardigheden van inwoners van Steenwijkerland te vergroten. De monitoring is goed op poten gezet. Ook is de organisatiestructuur stevig neergezet om de doelstellingen op LG te halen. Er staat een gedegen basis voor de aanpak van LG in Steenwijkerland.

De inzet op LG is een zaak van de lange adem en vergt een structurele en duurzame aanpak. Daarom willen we deze aanpak vanaf 2024 verder aanscherpen, waarbij de genoemde aandachtspunten uit de monitoring 2021 en de inzet hierop in 2022/2023 richtinggevend zijn. Ook willen we de aanpak LG beter integreren in de beleidsopgaven van het Sociaal Domein (zie bijlage 3). Bestrijden en voorkomen van LG staat tenslotte niet op zichzelf. Met haar partners zal de gemeente in 2023 beslissen welke beleidsopgaven prioriteit hebben. Voorlopig wordt gedacht aan:

- 'Een gezond leven makkelijker maken': specifiek gericht op verbetering van gezondheidsvaardigheden door informatie voor laaggeletterden te ontsluiten en hen taalvaardiger te maken op dit terrein.
- 'Een goed begin': Gericht op het stoppen van overerfbaarheid van LG. De focus komt te liggen op de gezinsaanpak om kinderen en hun ouders te helpen een taalrijke omgeving te creëren.
- 'Arbeidsparticipatie'. Hier willen we werken aan het versterken van de relatie met werkgevers om werknemers met onvoldoende taalvaardigheid te ondersteunen, specifiek gericht op vaktaal.

Voor de beleidsperiode vanaf 2024 zal de gemeente in samenspraak met haar partners in 2023 op bovenstaande terreinen een meer integraal plan van aanpak 2024-2027 opzetten. Daar waar nodig betrekken we nieuwe partners.

Financiën

Voor LG is in 2023 een budget beschikbaar van bijna € 400.000. Meer dan een derde van dit budget ontvangt de gemeente Steenwijkerland via de centrumgemeente Zwolle in het kader van de Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB). Voor 2023 is dit een verhoogd budget omdat het kabinet extra geld heeft uitgetrokken voor gemeenten voor het verbeteren van basisvaardigheden. Verder blijven de middelen voor LG voor overgangsjaar 2023 op eenzelfde niveau als voorgaande jaren.

Bijlagen:

1. Jaarplan overgangsjaar 2023
2. Brochure monitorverslag laaggeletterdheid 2021
3. Plaat opgaven Sociaal Domein

Consequenties voor de gemeente

N.v.t.

Communicatie

Voor interne en externe communicatie over de voortgang en aanpak van LG in de gemeente zijn verschillende communicatiemiddelen ontwikkeld, zoals o.a.:

- Een animatie over LG en de aanpak van de gemeente Steenwijkerland.
- Praatplaten over verschillende onderwerpen in de aanpak van LG, zoals de bedrijvenaankpak.
- Artikelen over de Steenwijkerlandse aanpak in diverse media.
- Een website (bij Taalpunt) waarop veel informatie te vinden is.
- De brochure van de monitoring LG over het jaar 2021.

Vervolg

In 2023 gaan we met de samenwerkende organisaties aan de slag het geïntegreerde beleid voor LG vanaf 2024 verder vorm te geven in een plan van aanpak. Eind 2023 kunnen we de gemeenteraad

hierover informeren. Ook nemen wij dan de volledige uitkomsten van de monitoring LG over het jaar 2022 mee.

Besluit

In te stemmen met de informatienota over de voorbereidingen op een nieuwe beleidsperiode "Laaggeletterdheid" (LG) vanaf 2024.

Bijlagen

---

1. Beleidsplan 2023 Basisvaardigheden def.pdf
2. Monitoringsbrochure LG2021.pdf
3. STW.Praatplaat.Soc.Domein.jan23 A3.HRdig (002).pdf

'Taal als vliegwiel naar meedoen'

Jaarplan overgangsjaar 2023: laaggeletterdheid, laaggecijferdheid en digitale vaardigheden 2023

Gemeente Steenwijkerland
Definitief 21 Maart 2023

Inhoud

1. Inleiding.....	2
2. Terugblik resultaten meerjarenbeleidsplan Laaggeletterdheid 2019-2022.....	5
3. Doelstellingen en resultaten 2023.....	7
4. Ontwikkelopgaven 2023.....	12
5. Financiën.....	14

1. Inleiding

Wat is Laaggeletterdheid?

Om te begrijpen waarom de gemeente en haar partners zich inzetten om laaggeletterdheid te voorkomen volgt hier een korte beschrijving van wat laaggeletterdheid inhoudt.

Je bent als volwassene laaggeletterd, als je moeite hebt met lezen, schrijven en/of rekenen. Vaak heb je dan ook beperkte digitale vaardigheden. Dan vind je bijvoorbeeld omgaan met een computer of een smartphone lastig. Laaggeletterdheid heeft gevolgen. Je vindt bijvoorbeeld minder snel een baan of hebt minder grip op je geldzaken. Of je hebt moeite met het invullen van formulieren (zorgtoeslag, belasting etc.), straatnaamborden lezen, reizen met het openbaar vervoer, voorlezen aan (klein)kinderen, werken met de computer, solliciteren, begrijpen van informatie over gezondheid en zorg. Dit alles kan leiden tot schaamte, onbegrip en afhankelijkheid van anderen voor dagelijkse bezigheden. De kans is groot dat je minder zelfredzaam, minder sociaal actief en minder gezond bent dan geletterde mensen. Laaggeletterdheid is een vorm van kwetsbaarheid die doorwerkt op alle levensdomeinen.

Een volwassene die laaggeletterd is, is geen analfabeet. Een laaggeletterde kan wel lezen en schrijven, alleen niet goed genoeg (beheersen niet het eindniveau vmbo) om helemaal mee te doen in de samenleving.

Geletterdheid draagt bij aan verbetering van de zelfredzaamheid. In een maatschappij waarin we veel zelfredzaamheid van de burgers verlangen is bestrijding van laaggeletterdheid, laaggecijferdheid en digitale vaardigheden van groot belang.

Context: Hoeveel laaggeletterden zijn er in Steenwijkerland?

Er zijn in Nederland 2,5 miljoen mensen, die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen. Dit is 12% van de bevolking in Nederland.¹ In Steenwijkerland is ongeveer 15% van de volwassen bevolking laaggeletterd. Uitgaande van 27.731 inwoners tussen de 16-65 jaar² ligt het aantal laaggeletterden in Steenwijkerland rond de 4.160. Dit is bovengemiddeld en hiermee blijft de aanpak van laaggeletterdheid in Steenwijkerland van het grootste belang. Laaggeletterdheid in de gemeente is het hoogste onder de doelgroep van Nederlandse werkenden (50+) met gezin, 22% in Steenwijkerland in vergelijking met 14% landelijk. Ook is het aandeel laaggeletterden onder Nederlandse niet-actieven (50+) met gezin aanzienlijk, 18% in vergelijking met 10% landelijk. Een andere opvallende statistiek is dat het aantal laaggeletterden onder migranten (30+) met partner en/of kinderen in Steenwijkerland 12% is in vergelijking met landelijk 31%.³ Dit betekent dat wij de aanpak van laaggeletterdheid in Steenwijkerland nog meer moeten richten op de NT1-doelgroep (Mensen met Nederlands als moedertaal) met gezin. In de praktijk blijkt juist deze doelgroep lastig te bereiken ten opzichte van de NT2-doelgroep (Mensen met een migratieachtergrond en Nederlands als tweede taal).

Beleid Laaggeletterdheid

In de gemeente Steenwijkerland is er al sinds 2011 beleid op laaggeletterdheid. Er is begonnen met het project 'Taal is de sleutel tot groei' in de wijk Steenwijk-West. Het doel van dit project was om ouders taal- en leesvaardiger te maken, zodat ze hun kinderen beter kunnen stimuleren en begeleiden.

---

¹ Stichting Lezen en Schrijven en www.geletterdheidinzicht.nl.

² CBS en Monitorverslag 2021

³ www.geletterdheidinzicht.nl.

In de periode 2014 tot en met 2017 ontwikkelde het beleid voor laaggeletterdheid zich verder. Verschillende partijen werden betrokken en er werd onderzoek gedaan. Zodoende ontstond een goed beeld over de aanpak van laaggeletterdheid. Vervolgens is er voor het beleidsplan 'Taal als vliegwiel naar meedoen' over de periode 2019-2022 een visie en ambitie neergezet. Deze zijn als volgt en blijven staan voor de komende jaren:

Visie

Geletterdheid is een basisvoorwaarde voor een gezonde en duurzame samenleving.

Ambitie

Alle inwoners hebben de taal-, reken- en digitale vaardigheden die ze nodig hebben om deel te kunnen nemen aan de samenleving.

In de afgelopen jaren is er volop ingezet om taal-, reken en digitale vaardigheden (vanaf nu wordt over basisvaardigheden gesproken) van inwoners van Steenwijkerland te vergroten. De monitoring is goed op poten gezet. Ook is de organisatiestructuur stevig neergezet om de doelstellingen op laaggeletterdheid te halen.

Er staat een gedegen fundament voor de aanpak van laaggeletterdheid in Steenwijkerland. Nu is het zaak deze aanpak voor de toekomst te borgen. Voor de periode 2024-2027 zal in 2023 een nieuw beleid voor Laaggeletterdheid ontwikkeld worden. 2023 is hiermee een overgangsjaar. Dit betekent een voortzetting van het beleidsplan 2019-2022, inclusief de middelen die vanuit genoemd beleidsplan per jaar worden toegekend aan de aanpak van Laaggeletterdheid.

Voor de periode 2024-2027 zal de gemeente in samenspraak met haar partners in 2023 een meer integraal meerjarenbeleid opzetten. Bestrijden en voorkomen van Laaggeletterdheid staat immers niet op zichzelf. Beleidsmatige integratie met beleidsterreinen armoedebestrijding, preventieve gezondheid, preventie van onderwijsachterstanden en arbeidsparticipatie is nodig om op genoemde terreinen voortgang te boeken.

Alvorens in te gaan op het plan voor 2023 zal er in hoofdstuk 2 een korte terugblik op het meerjarenbeleidsplan 2019-2022 zijn aan de hand van de monitoring over het jaar 2021. In hoofdstuk 3 zijn de doelstellingen en resultaten voor de aanpak van Laaggeletterdheid beschreven. In hoofdstuk 4 zijn enkele ontwikkelopgaven opgenomen. Tot slot is de begroting voor 2023 opgenomen..

2. Terugblik resultaten meerjarenbeleidsplan Laaggeletterdheid 2019-2022⁴

Er is in deze periode veel bereikt, ondanks het feit dat corona de uitvoering van beleid bemoeilijkte.

Resultaten:

- Het aantal aanmeldingen op taal- en digitale vaardigheden is niet teruggelopen door corona. In tegendeel, Steenwijkerland heeft deze doelstellingen hierop behaald. Wel is de doelstelling op het rekenaanbod niet gehaald. Dit had er vooral mee te maken dat rekenvaardigheden meestal worden meegenomen in bedrijfstrainingen over basisvaardigheden op de werkvloer. In 2022 hebben deze trainingen niet plaatsgevonden. Vanwege de Oekraïne crisis is ervoor gekozen om een groot deel van de beschikbare capaciteit in te zetten op taallessen aan Oekraïense vluchtelingen. Inmiddels lopen de taallessen voor de Oekraïners goed en is capaciteit vrijgekomen om ook weer te focussen op bedrijfstrainingen in het kader van basisvaardigheden en hiermee rekenvaardigheden.
- De vraag van de cursist stond centraal. Maatwerk en kwaliteit van geboden cursussen en 1 op 1 coaching zijn verbeterd. Er zijn goede voorbeelden te noemen van taalwerk-modules van stichting Lezen en Schrijven zoals 'Voel je goed' en 'In je kracht'. Ook zijn er taalwandelingen, Taalcafé's en bijeenkomsten in het kader van hoe om te gaan met de corona QR-code geweest.
- Met de bedrijvenaankpak is in de afgelopen jaren veel ervaring opgedaan. Er is een flink netwerk ontstaan waarin Taalpunt bedrijven bewust heeft gemaakt van laaggeletterdheid op de werkvloer en mogelijke gevolgen voor zowel werknemer als werkgever. In de afgelopen jaren zijn er cursussen over basisvaardigheden geweest op de werkvloer en zijn werknemers doorgeleid naar taalverhogingsklassen.
- Er was sprake van een groot bereik onder de NT2 doelgroep wat leidt tot beter inburgering. Vanwege het goede fundament blijft de NT2 doelgroep goed te bereiken.
- Het fundament voor de aanpak van laaggeletterdheid is stevig neergezet. De organisatiestructuur met betrokkenheid van de relevante partners is goed neergezet waardoor de samenwerking intensief is en de partners elkaar goed weten te vinden.
- De monitoring van het beleidsplan is goed opgepakt waardoor zicht is ontstaan op het behalen van doelstellingen en op de uitdagingen die er zijn. Aanscherping van beleid is hierdoor mogelijk. Met andere woorden, de sturing op beleid is effectiever en structureler, zowel voor partners als deelnemers. Verder houden we regionale en landelijke ontwikkelingen rondom monitoring goed in de gaten. Sterker, begin 2023 is ingezet op de pilot regionale monitoring waarbij de impact van het aanbod op basisvaardigheden gemeten wordt.

Uitdagingen jaarplan 2023:

Uitgangspunt is hierbij dat wat er succesvol is neergezet in de periode 2019-2022 geborgd blijft in 2023.

Vanuit de monitoring zijn een paar aandachtspunten die in 2023 extra aandacht behoeven:

- Het is van belang de NT1-doelgroep te bereiken. Dit is lastig gebleken. Je moet ze zien te vinden want vanwege schaamte en bestaande taboes op laaggeletterdheid meldt de NT1-groep zich vaak niet uit zichzelf bij het Taalpunt of bij een werkgever, de huisarts of het consultatiebureau.
- Op het terrein van preventie onderwijsachterstanden moet nog een behoorlijke sprong voorwaarts gemaakt worden. Aanhaken bij het programma 'Samen voor Ryan' is hier van belang.
- Ondanks behaalde resultaten op het terrein van participatie (onder andere de bedrijvenaankpak) mag de aandacht hierop niet verslappen.

---

⁴ Zie ook het monitoringsverslag Laaggeletterdheid 2021.

- Signaleren en toeleiden (inclusief de inzet van taal- en rekenmeters) vanuit de verschillende betrokken organisaties, instanties en partners moet een impuls krijgen.

Hoofdstuk 3 Waar staan we voor in 2023

Zoals eerder aangegeven is het jaarplan 2023 een tussenschakel naar de ontwikkeling van een nieuw meerjarenbeleid Laaggeletterdheid 2024-2027. Voor 2023 betekent het niet stilzitten, maar doorgaan op de ingeslagen weg. Het is zaak de huidige structuur en resultaten op beleid te borgen en bij te sturen waar nodig. In het plan zijn accentverschuivingen te vinden vanwege uitdagingen die voortkomen uit de monitoring, voortschrijdend inzicht en koppeling van beleid aan het regionale beleid op laaggeletterdheid en de opgaven vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 'Duurzaam doorbouwen: Samen werken aan een vitaal Steenwijkerland'. Te denken valt hier aan de opgaven 'Een goed begin' en 'Positieve gezondheid'.

Een belangrijk uitgangspunt bij inzet op het terrein van laaggeletterdheid is borging en duurzaamheid van bereikte resultaten.

Doelstelling 1:

Het is de bedoeling elke inwoner in Steenwijkerland te laten meedoen in de samenleving. Dit kan alleen als ook de basisvaardigheden op terreinen taal, rekenen en digitale vaardigheden op voldoende niveau zijn.

Het aantal deelnemers aan een aanbod basisvaardigheden blijft in 2023 in ieder geval stabiel en stijgt mogelijk door versterking en borging van signaleren en toeleiden door verschillende betrokken organisaties.

De aandacht gaat hier vooral uit naar de **NT1 doelgroep**. Bij het taalaanbod bleek de afgelopen jaren vooral het bereik onder de NT2 doelgroep groot. Het is lastiger de NT 1 doelgroep te vinden en vervolgens te motiveren om deel te nemen aan het aanbod basisvaardigheden.

Resultaten 2023:

- Minimaal 150 inwoners nemen deel aan een aanbod om hun taalvaardigheden te vergroten (doel 2019-2022 was 600 over 4 jaar. Voor overgangsjaar 2023 is dit dus een kwart daarvan, is 150). Minimaal 10 deelnemers zijn NT1-er, die dit jaar in een groep starten aan een taalverhogingscursus.
- Minimaal 40 inwoners nemen deel om hun rekenvaardigheid te vergroten. (noot: het is niet altijd te meten hoeveel deelnemers zich richten op het rekenaanbod, omdat dit vaak integraal wordt meegenomen in het taalaanbod).
- Minimaal 40 inwoners nemen deel om hun digitale vaardigheden te vergroten.
- De toestroom naar ondersteuning bij basisvaardigheden borgen. Dit betekent borgen van gebruikmaking van screeningsinstrumenten als taal- en rekenmeters bij verschillende organisaties als NWG, SWDK, USD (en tenminste twee nieuwe partners als een bedrijf, een kinderopvangorganisatie, het consultatiebureau of een school, huisartsenpraktijk) om te kunnen signaleren en toeleiden indien de behoefte er is.

Activiteiten:

- Goede afspraken maken in een op te richten samenwerkingsgroep (O.a. SWDK, NWG, USD) voor het bereik van de NT1-doelgroep. Hierbij richten op de borging van screeningsinstrumenten. Deze borging vindt plaats door het maken van beleidsafspraken van de gemeente met organisaties.
- Voorlichting, presentaties en ondersteuning waar nodig geven aan de toeleiders.

- De groep Oekraïense vluchtelingen die nu apart taalverhogingsklassen volgt, kan zich na de zomervakantie aanmelden bij Taalpunt voor de taalverhogingsklassen die bij de ROC's worden gegeven, indien plaats beschikbaar. Een andere mogelijkheid is dat speciaal voor Oekraïense vluchtelingen taalcursussen worden opgezet, gefinancierd uit de extra middelen die de overheid hiervoor ter beschikking zal stellen.
- Kwalitatief goede rapportages en communicatie met de ROC's zijn van belang om de taalverhogingsklassen effectief te blijven inzetten en kwaliteit te waarborgen.
- Netwerk versterken en uitbouwen door aansluiting bij samenwerkingsstructuren als Samen voor Ryan en Kansrijke start.

Capaciteit/Middelen:

- Gemeente, Taalpunt, Bibliotheek, SWDK, NWG, ROC's, ZZP-ers.
- Budget: WEB-middelen

Doelstelling 2

Goede aansluiting bij vraag van de cursist in de methodiek die wordt ingezet om de taal-, reken- en digitale vaardigheden te vergroten.

Uitgangspunt is maatwerk, een integrale benadering, eigen (veer)kracht en gebruik maken van de kracht van de samenleving. Ondersteuning moet zoveel mogelijk verankerd zijn in de lokale leefwereld van de inwoner. Er is binnen het bestaande aanbod meer aandacht voor de individuele leerbehoefte van deelnemers gericht op behoud van werk, participatie en zelfredzaamheid. Hierbij is en blijft de individuele cursist centraal staan in de methodiek die wordt ingezet. De kwaliteit van het cursusaanbod moet goed zijn.

Resultaten 2023

- De deelnemers geven het aanbod op het gebied van taal-, reken- en digitale vaardigheden een rapportcijfer van 7 of hoger.⁵
- Bij ROC's zijn 2 thematische cursussen ontwikkeld om verschillende doelgroepen zo goed mogelijk te bedienen. Denk hierbij aan cursussen gericht op basisvaardigheden op de werkvloer, de NT1-doelgroep (of gezondheid, armoedebestrijding).

Activiteiten

- Bij Taalpunt wordt goed gekeken naar de individuele wensen van de cursist en blijft ondersteuning/coaching van de vrijwilligers op peil.
- Samen met de bibliotheek kijkt Taalpunt naar de methodieken die het beste bij de cursist past.
- Aanbestedingstraject voor taalverhogingsklassen voor zomer 2023 waarbij we meer gaan sturen op de inhoud van taalverhogingsklassen.

Capaciteit/middelen

- Inzet Taalpunt, Bibliotheek, Gemeente
- Samenwerkingsverband met ROC ('s)
- WEB- en gemeentelijke middelen

Doelstelling 3 Gezin en preventie

---

⁵ In het meerjarenbeleidsplan Laaggeletterdheid 2019-2022 was dit een aparte doelstelling, te weten doelstelling 6.

Naast het versterken van de neergelegde basis en de uitbreiding naar laaggecijferdheid en digitale vaardigheden in de voorgaande jaren komt de focus dit jaar meer te liggen op preventie. Hoe kunnen we voorkomen dat inwoners van Steenwijkerland laaggeletterd worden?

Doel is om de overdracht van laaggeletterdheid van ouder op kind te stoppen. Om deze vicieuze cirkel te doorbreken is het belangrijk een taalrijke omgeving voor kinderen op jonge leeftijd te creëren. Immers, hoe is het als je je eigen kind niet kan voorlezen? Of niet naar ouderavonden kunt, omdat je niet weet hoe het aanmelden via internet werkt?

Daarom zetten we ons specifiek in op extra aandacht voor de rol van ouders bij de taal- en schoolontwikkeling van hun minderjarige kind (0-6). Op deze wijze voorkomen we niet alleen overerfbaarheid van laaggeletterdheid, maar zorgen we ook voor gelijke kansen en voorkomen we dat kinderen met een taalachterstand uiteindelijk het onderwijs verlaten.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE), onderwijs, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg en de bibliotheek, maar ook het consultatiebureau, verloskundigen en kraamzorg spelen hierbij een cruciale rol. Partners moeten ook jaarlijks aangeven welke activiteiten en aantallen zij hebben gesignaleerd en wat ermee is gebeurd. Zoals in het voorgaande beleidsplan aangegeven is de ambitie om met de verschillende partners te komen tot een uitvoerbaar plan van aanpak op het gebied van preventie. Dit plan zou onderdeel moeten zijn van het onderwijsachterstandenbeleid.

Resultaten 2023:

- Belangrijke partners binnen het netwerk voor Samen voor Ryan denken mee over de aanpak om de doelstelling te bereiken. De dialoog op zichzelf levert al veel extra kennis en verbinding op tussen partners.
- Draagvlak krijgen voor de aanpak preventie in het LEA.
- Nieuw leven inblazen van 'plan van aanpak preventie' met de focus op de 'Gezinsaanpak' om kinderen (van 0-6) en hun ouders te helpen een taalrijke omgeving te creëren. Bedoeling is uiteindelijk dat kinderen met voldoende vaardigheden school verlaten. In de tweede helft van 2023 zetten we de eerste stappen in de uitvoering.

Activiteiten:

- Samen voor Ryan: in subsidieaanvragen mee laten nemen hoe projecten bijdragen aan verminderen laaggeletterdheid.
- Bibliotheek neemt deel in de SvR projectgroep 'Eerste 2000 dagen'.
- Samen voor Ryan: Betrokkenheid bij Baby en peutermarkt.
- Inventarisatie aanknopingspunten bij programma 'Kansrijke start'.
- Met de meest betrokken organisaties om de tafel komen in samenwerkingsoverleg voor de opzet van plan van aanpak preventie, specifiek gericht op de gezinsaanpak.
- Plan van aanpak preventie in LEA brengen.
- Uitvoering tweede helft 2023: eerste stappen bij uitvoering plan. Te denken valt aan activeringsactiviteiten binnen de schoolomgeving van 1 school en 1 kinderopvangcentrum op het gebied van lezen gericht op de taalvaardigheid van de ouders. Zo ontstaat een aanbod van taallessen voor ouders. Doordat de taalvaardigheid van de ouders omhoog gaat kunnen ze hun kinderen beter begeleiden en ondersteunen.

Capaciteit/middelen

- Bibliotheek, Gemeente, Taalpunt, samenwerkingspartners
- Onderwijsachterstandsgelden vanuit SvR en WEB-gelden

Doelstelling 4 Participatie

Betere basisvaardigheden versterken de arbeidsmarktpositie en zelfstandigheid van inwoners met beperkte basisvaardigheden.

Deze doelstelling is tweeledig:

1. Laaggeletterdheid heeft invloed op het functioneren, de doorgroeimogelijkheden en de duurzame inzetbaarheid van werknemers. Daarom is de aanpak van laaggeletterdheid onder werknemers cruciaal. Hier richten we ons op de bedrijvenaanpak.
2. Daarnaast kan laaggeletterdheid er mede aan bijdragen dat het voor sommigen lastig is om werk te vinden. Samen met werkgevers en aan de hand van werkgeveerseisen gaan we werkzoekenden met beperkte basisvaardigheden begeleiden naar regulier werk. Hier richten we ons op de Taalroute naar werk.

Resultaten 2023:

Bedrijvenaankpak

- Versterking van de relatie met 4 werkgevers door middel van netwerken, voorlichting en ondersteuning bij gebruik Taal- en rekenmeters om vooral de NT1-groep te bereiken.
- Opzet ROC thematische cursus 'Taal voor de werkvloer' voor doelgroep NT1 en NT2 uit het bedrijfsleven.
- Borgen van aanbod basisvaardigheden binnen tenminste 1 bedrijf door in te zetten op opnemen taal- en rekenmeters in personeelsbeleid.

Taalroute naar werk in samenwerking met de provincie.

- Samen met de provincie om tafel om de route en mogelijkheden te bespreken. In april 2023 duidelijkheid of we de samenwerking met de provincie hier aangaan.
- Pilot met de NWG voor de uitwerking van een 'arbeidsontwikkeltraject'.
- USD en NWG gebruiken taal- en rekenmeters om NT1-ers toe te leiden naar arbeidsontwikkeltraject, Taalpunt of ROC-klas.

Capaciteit/Middelen

- NWG, SWDK, Taalpunt, Gemeente, ROC's, Provincie, USD
- WEB-gelden, participatiebudget, Provincie gelden

Doelstelling 5 Positieve Gezondheid

Als je goed kunt lezen en schrijven, is je gezondheid vaak beter dan die van mensen die dat niet goed kunnen. Want, wat als je een bijsluiter van je medicijnen niet begrijpt? Of je de folders over gezonde voeding en voldoende beweging niet kan lezen?

Doel is hier te zorgen betere gezondheidsvaardigheden. Kennis over gezondheidsvaardigheden nemen toe door informatievoorziening over allerlei onderwerpen die invloed hebben op de preventie van gezondheidszorg toegankelijk te maken voor laaggeletterden. Ook is het van belang dat betrokken samenwerkingspartners/professionals zich bewust worden van mogelijkheden van signalering en toeleiden naar het Taalpunt.

Resultaten 2023

- Op het terrein van voeding en bewegen is informatie aangepast op de doelgroep laaggeletterden.
- 2 partners/professionals (bijvoorbeeld apotheker en praktijkondersteuner) richten zich op signaleren en doorverwijzen naar Taalpunt.

Activiteiten

- Samenwerkingsgroep opgezet van partners die zich op deze doelstelling richten.
- Binnen genoemde groep inventariseren over welke onderwerpen informatie toegankelijk gemaakt moet worden. Vervolgens belangrijkste item kiezen en hierop een flyer ontwikkelen voor laaggeletterden.
- 1 voorlichtingsbijeenkomst aan partners over signaleren en doorgeleiden.
- Samen met de partners cursus op maat opzetten: Module van stichting Lezen en Schrijven 'Voel je goed' over gezondheid, gezondheidsrisico's en een gezonde leefstijl. Hierbij richten op de NT1-groep.

Mensen/middelen:

- SWDK, Taalpunt, Bibliotheek
- samenwerkingspartners
- Budget: lokale middelen

Hoofdstuk 4 Ontwikkelopgaven 2023

Beleidsintegratie

We gaan voor de jaren 2024 en verder een nieuw meerjarenbeleid voor Laaggeletterdheid ontwikkelen. Op de belangrijkste beleidsterreinen binnen het Sociaal Domein zal bewustwording en committeren aan laaggeletterdheid vormgegeven moeten worden. Immers laaggeletterdheid is van invloed op oa. armoedebestrijding, bestrijding onderwijsachterstanden, gezondheid en participatie. De kaders blijven het coalitieakkoord en het regionale beleidsplan Laaggeletterdheid dat tot eind 2024 loopt.

Acties 2023:

- Stichting Lezen en Schrijven ondersteunt gemeente om te prioriteren in beleid waar aanpak laaggeletterdheid een belangrijke rol kan spelen.
- Opzetten meerjarenbeleid voor eind 2023 in samenspraak met de betrokken partners.

Monitoring

Monitoringsstructuur 2024 en verder opzetten aan de hand van beleid 2024-2028.

- Na goedkeuring van het beleid Laaggeletterdheid 2024-2028 zullen we de monitoringsstructuur aan moeten passen, want waar we op gaan meten kan anders zijn dan gedurende de voorgaande beleidsperiode.
- De monitoring zal zich meer richten op impactmeting⁶ in plaats van inputmeting. Hier kan aangesloten worden bij de landelijke/regionale monitoring.

Communicatie

Gebleken is dat communicatie en voorlichting over Laaggeletterdheid in Steenwijkerland van groot belang is om enerzijds (mogelijke) samenwerkingspartners mee te nemen in de aanpak van laaggeletterdheid en anderzijds om inwoners bewust te maken over mogelijkheden om ondersteuning te krijgen op basisvaardigheden.

Verder is heldere, eenvoudige communicatie op tal van onderwerpen noodzakelijk, zodat laaggeletterden geen belangrijke informatie hoeven te missen en formuleren kunnen invullen.

Activiteiten 2023:

- Richten op digitale inclusie gemeente: regie gemeente
- Voorlichtingsmaterialen geschikt maken voor laaggeletterden op terreinen armoedebestrijding, gezondheid: regie gemeente
- Week lezen en schrijven: regie Taalpunt
- Aanwezigheid bij activiteiten in de gemeente: vrijwilligersmarkt etc.: regie Taalpunt
- Deelnemen aan netwerken SvR, LEA, Kansrijke start.
- Netwerkbijeenkomst tweede helft 2023 aan de hand van monitoring en op te zetten nieuw beleid Laaggeletterdheid: regie gemeente.

Organisatie van de aanpak van Laaggeletterdheid

De gemeente heeft interne en externe partners nodig om het beleid te maken en uit te voeren. Hiervoor is in de afgelopen jaren een robuuste organisatiestructuur opgezet waarin de meest betrokken partners zitting hebben. In de stuurgroep Laaggeletterdheid van de gemeente Steenwijkerland zijn volgende deelnemers vertegenwoordigd: USD, NoordWestGroep, Bibliotheek, ROC Deltion, ROC Landstede, ROC Drenthe College, ROC Friese Poort, Sociaal Werk De Kop, Taalpunt, Gemeente Steenwijkerland en Stichting Lezen en Schrijven. De Stuurgroep heeft een onafhankelijk voorzitter.

Doelstelling 2023

Omvorming stuurgroep naar bestuurdersoverleg onder regie gemeente en met input van de leden van de stuurgroep.

Om het draagvlak voor de aanpak Laaggeletterdheid te vergroten en de organisatie slagvaardiger te maken is besloten vanaf 2023 de organisatie anders te structureren. Allereerst wordt de stuurgroep omgevormd tot een bestuurdersoverleg, zodat op het hoogste niveau binnen de organisaties besluiten kunnen worden genomen en de aanpak laaggeletterdheid slagvaardiger wordt. Het bestuurdersoverleg komt 2 keer per jaar bij elkaar voorafgaande aan het LEA.

Verder komen er samenwerkingsgroepen op specifieke thema's bij elkaar. Op deze wijze kunnen we gericht met betrokken organisaties overleggen hoe verschillende doelstellingen/resultaten uit het jaarplan 2023, evenals de besluiten van het bestuurdersoverleg LG, verder uit te werken. In genoemde samenwerkingsgroepen kunnen waar relevant andere, soms nieuwe, partners worden aangetrokken. Te denken valt aan onderwijs, ggz, consultatiebureaus, (sport) verenigingen, afdelingen binnen de gemeente en vrijwilligers.

Overgang Taalpunt naar de bibliotheek

In een samenwerkingsoverleg onder regie van de gemeente wordt hieraan gewerkt. Vanaf het jaar 2024 valt Taalpunt niet meer onder SWDK, maar onder de bibliotheek. De doorontwikkeling van de bibliotheek (te voeren koers richting de toekomst naar een maatschappelijk sociale bibliotheek) zorgt voor een logische aansluiting met Taalpunt. Samenwerking vanuit één loket geeft kansen om aan de vraag van de inwoner te voldoen.

Ook ontstaat op deze manier een betere integratie van de taken op het terrein van basisvaardigheden. Bibliotheek en Taalpunt hebben raakvlakken op het terrein van digitale vaardigheden, preventie (boekstart, voorleesexpres) en het bibliotheekproject 'Een leven lang leren (ELLLO)'.

Dit betekent voor 2023 de volgende acties:

- Plan van aanpak opstellen voor de te nemen stappen voor de overgang, voor zomervakantie 2023.
- Uitvoering plan van aanpak in de tweede helft van 2023.

Hoofdstuk 5. Begroting

Zoals is beschreven in de wettelijke en beleidsmatige context ontvangt de gemeente Steenwijkerland jaarlijks, via de centrumgemeente Zwolle, een budget in het kader van de WEB (Wet Educatie Beroepsonderwijs). Deze gelden worden ingezet voor het formele en het non-formele (hiervoor is geen diploma vereist) leren. Voor het jaar 2023 ontvangt de gemeente Steenwijkerland een verhoogd budget.

Verder blijven de middelen voor LG voor overgangsjaar 2023 op een zelfde niveau als voorgaande jaren toegekend aan de aanpak voor LG.

Monitorverslag Laaggeletterdheid 2021

Inleiding

Inleiding

Iedereen moet zich kunnen redden in de maatschappij. Daar gaan we voor. Dan is het wel belangrijk dat je kunt lezen, schrijven, rekenen en digitaal je weg weet te vinden. Daarom hebben we voor de jaren 2019 – 2022 een plan gemaakt: 'Taal als vliegwiel naar meedoen'.

Dat hebben we niet alleen gedaan, maar samen met allerlei andere organisaties en instellingen. In het plan staat wat we doen om mensen te helpen om hun lees-, taal-, reken én digitale vaardigheden te verbeteren. Het Taalpunt is daarbij de plek waar alles samenkomt.

Elk jaar kijken we hoe we het hebben gedaan. Wat waren de resultaten van onze activiteiten en acties? Lopen we op schema? Waar moeten we bijschaven? Dat zetten we in een 'monitoringsverslag'. Het verslag over het jaar 2021 hebben we samengevat in deze brochure.

Alle inwoners hebben de taal-, reken- en digitale vaardigheden die ze nodig hebben om deel te kunnen nemen aan de samenleving.

Geletterdheid is een basisvoorwaarde voor een gezonde en duurzame samenleving.

Laaggeletterdheid heeft niet alleen gevolgen voor lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. Het is ook van grote invloed op het dagelijks leven, op de gezondheid, financiën en welzijn. Mensen die moeite hebben met lezen en schrijven voelen zich vaak minder gezond dan mensen die daar geen problemen mee hebben.

Wij werken samen in de aanpak van laaggeletterdheid

- ROC: Deltion College, Landstede en Drenthe College
- Sociaal Werk De Kop
- Bibliotheek Kop van Overijssel
- NoordWestGroep
- Stichting Lezen & Schrijven
- Taalpuntcoördinator
- Gemeente Steenwijkerland

Natuurlijk zijn er daarnaast nog veel meer partners nodig om laaggeletterdheid aan te pakken. Denk aan werkgevers, basisscholen, scholen voor voortgezet onderwijs, Vluchtelingenwerk, de GGD, huisartsen, woningbouwverenigingen, (sport) verenigingen enzovoort. Zij hebben een belangrijke signaalfunctie. Belangrijk dus om hen goed op de hoogte te houden.

Laaggeletterdheid in Steenwijkerland

Leeftijdscategorie	Aantallen
Totaal in Steenwijkerland 16 tot 65 jaar	27.731
15% laaggeletterden (*)	4.159

* = landelijke verwachting is dat 13% tot 16% van de bevolking laaggeletterd is.

College van burgemeester en wethouders - 11 april 2023 - 2023_B&W_00297

Doelen

Dit zijn onze doelen

- Tussen 2019 en 2022 doen 600 inwoners mee aan een aanbod om de taal (beter) te leren
- Tussen 2019 en 2022 doen 150 inwoners mee aan een aanbod om (beter) te leren rekenen
- Tussen 2019 en 2022 doen 150 inwoners mee aan een aanbod om digitaal handig(er) te worden
- In 2022 staat bij het aanbod de vraag van de individuele deelnemer centraal
- In 2020 is er – samen met kinderopvang en onderwijs – een plan van aanpak om te voorkomen dat kinderen met te weinig vaardigheden van school gaan
- In 2022 geven de deelnemers het aanbod een 7 of hoger
- In 2019 is onderzocht of het instrument 'participatieladder' goed werkt. Het aanbod leidt ertoe dat iedere deelnemer minimaal 1 stap op de participatieladder zet
- Samen met werkgevers krijgen minimaal 10 bedrijven per jaar voorlichting en zijn er bij 4 bedrijven taal- en rekentesten.

'We weten elkaar als samenwerkende organisaties goed te vinden'

– MEDEWERKER BIBLIOTHEEK

De resultaten over 2021

Het aanbod

Net als in 2020 hadden we ook in 2021 te maken met corona. Dat betekent weinig fysieke, maar vooral veel online contacten. Niet iedereen vond dat even fijn. Toch blijkt uit het monitoringsverslag dat – ondanks de beperkingen die corona met zich meebracht – de resultaten goed zijn. Sterker, we hebben de doelstellingen die we op dit gebied hadden ruimschoots gehaald. @Je kunt die tekst in een blokje zetten.

600 Inwoners nemen deel aan taalaanbod

Aantal deelnemers:

0-meting 2018: 82

1-meting 2019: 106

2-meting 2020: 132

3-meting 2021: 295

Totaal 2021: 615

150 Inwoners nemen deel aan aanbod digitale vaardigheden

Aantal deelnemers:

0-meting 2018: 0

1-meting 2019: 30

2-meting 2020: 42

3-meting 2021: 76

Totaal 2021: 148

150 Inwoners nemen deel aan rekenaanbod

Aantal deelnemers:

0-meting 2018: 0

1-meting 2019: 4

2-meting 2020: 22

3-meting 2021: 73

Totaal 2021: 99

Alle peilmetingen zijn van 1 januari van het jaar daarna.

'De Taalpuntcoördinatoren krijgen regelmatig vragen over het aanbod of de mogelijkheden die er zijn om te ontwikkelen'

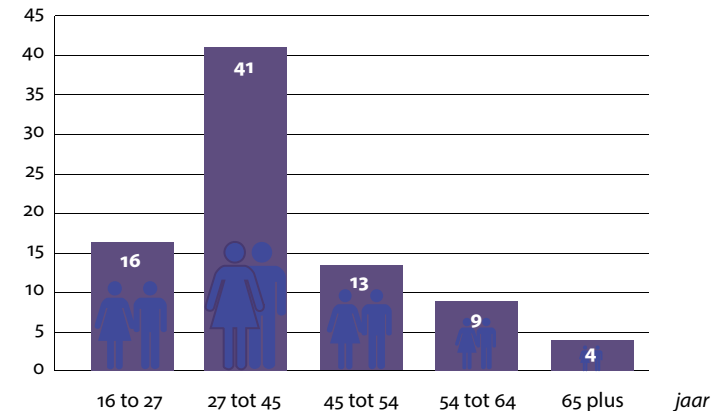
COÖRDINATOR TAALPUNT

College van burgemeester en wethouders 11 april 2023 - 2023_B&W_00297

Nieuwe deelnemers

Leeftijd, geslacht, afkomst

Verdeling in leeftijd

De doelgroep van onze aanpak is de leeftijdscategorie van 16 tot 65 jaar.

'De route via het bedrijfsleven loopt goed. We zien dat deelnemers doorstromen naar werk'
- DOCENT ROC

Verdeling in man/vrouw en allochtoon/autochtoon

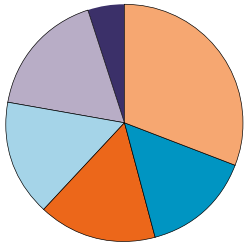
	mannen ♂	vrouwen ♀	wel migratieachtergrond	geen migratieachtergrond
16 to 27 jaar	6	10	16	
27 tot 45 jaar	7	34	38	3
45 tot 54 jaar	3	10	11	2
54 tot 64 jaar	2	7	9	
65 plus	1	3	3	1

We moeten nog meer inzetten op preventie: het voorkomen dat mensen een achterstand krijgen. In de praktijk komt dit nog niet genoeg uit de verf. Het vinden van de juiste partners blijkt lastig. Ook kennis en kwaliteit én de investeringen die gedaan moeten worden zijn knelpunten.

23/28

Via welke route komen de deelnemers?

Route 1

- Familie
- Zorg (via Sociaal Werk De Kop, GGD en Frion)
- Gemeente (via de consultants)
- Bedrijven en andere organisaties
- Onderwijs
- Overig (*)

* = via social media, krant, presentaties of op eigen initiatief.

'De deelnemers vinden ons via mond-tot-mondreclame. Er is ook een folder met meer informatie'
- COÖRDINATOR TAALPUNT

Er is een flink netwerk met bedrijven ontstaan. Ook op de werkvloer zijn er cursussen over basisvaardigheden.

Route 2

Samen met werkgevers minimaal 10 bedrijven per jaar voorlichting geven. Binnen bedrijven wordt de taal- en rekenmeter afgenomen

Aantal presentaties voor bedrijven / organisaties
0-meting 2019: 18
1-meting 2020: 1

2-meting 2021: 2

Totaal 21

Aantal workshops 'Signaleren en doorverwijzen'
0-meting 2019: 4
1-meting 2020: 7

2-meting 2021: 2

Totaal 18

Aantal afgenomen assessments (waaronder afnemen meters en toetsen)
0-meting 2019: 54
1-meting 2020: 31

2-meting 2021: 20

Totaal 105

Aantal opgezette leer- / werktrajecten
0-meting 2019: 3
1-meting 2020: 1

2-meting 2021: 1

Totaal 5

Aantal deelnemers in deze leer- / werktrajecten
0-meting 2019: 27
1-meting 2020: 10

2-meting 2021: 10

Totaal: 47

* Start was in 2019
College van burgemeester en wethouders - 11 april 2023 - 2023_B&W_00297

Van aanmelding naar aanbod

Binnen het Taalpunt zorgen onder andere de (taal)coaches voor het aanbod. Ook buiten het Taalpunt is er aanbod om de lees- en schrijfvaardigheden te vergroten, bijvoorbeeld via de taalverhogingslessen van de ROC's. Hieraan deden in 2021 45 NT2-deelnemers (mensen met een migratieachtergrond) mee. Daarnaast zijn er ook op maat gemaakte trajecten in samenwerking met de bedrijven zelf.

	2018	2019	2020	2021
Aantal taalcoaches	120	98	75	80
Bijgekomen	16	24	15	12
Gestopt	10	47	10	5

'Het grootste succes is dat we in deze coronatijd toch contact hebben kunnen houden met de deelnemers, zowel fysiek als online'
- TAALCOACH

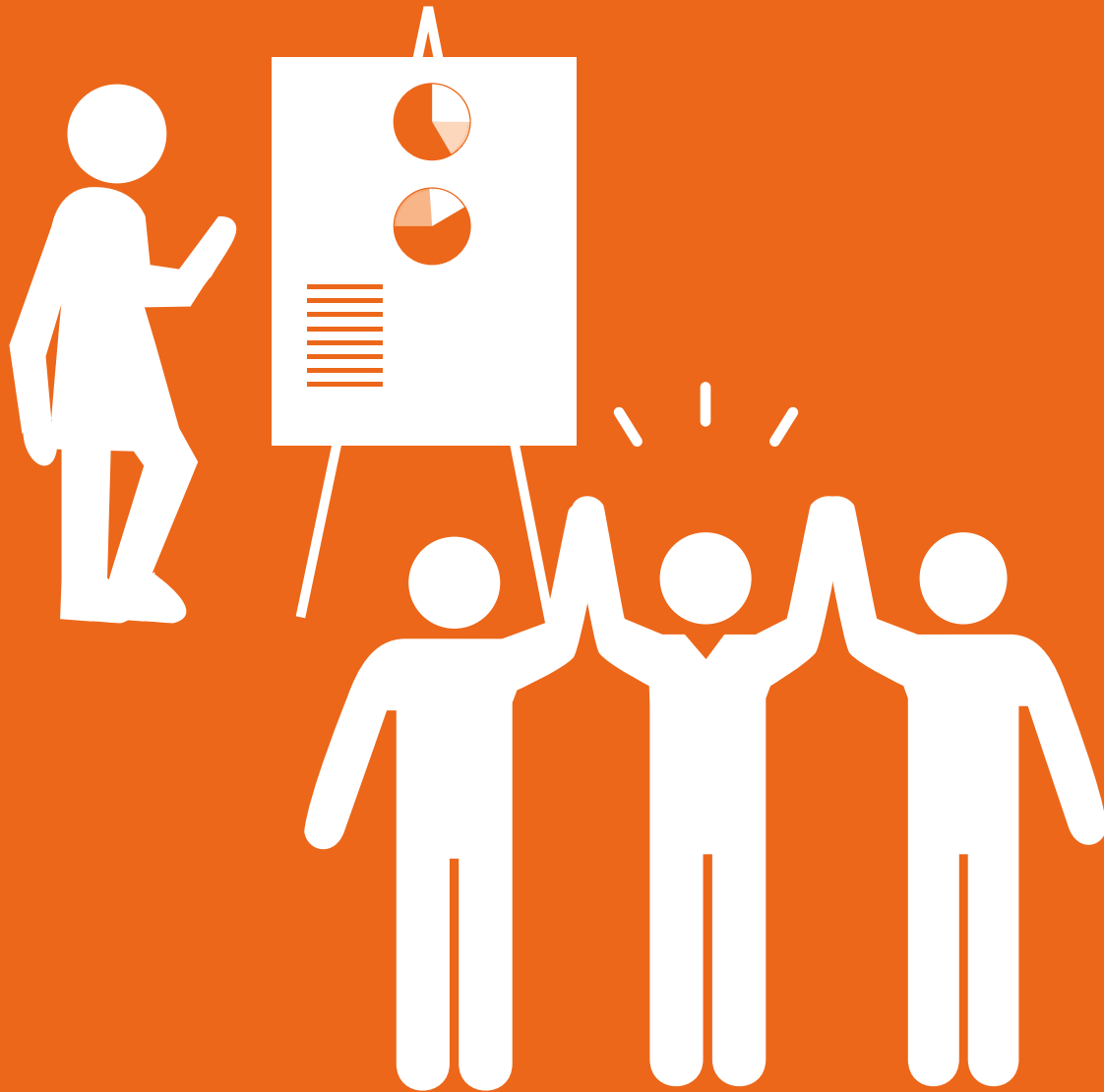
Het aanbod is het afgelopen jaar vergroot. Bijvoorbeeld met taalcafé's en themabijeenkomsten in de kernen. Zo was er bijvoorbeeld een bijeenkomst over hoe om te gaan met de corona QR-code.

Er ligt een stevige basis voor de aanpak van laaggeletterdheid. Daardoor weten de samenwerkende partners elkaar goed te vinden.

24/28

Tevredenheid deelnemers

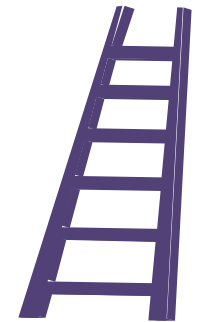
Het cursusaanbod scoort gemiddeld een **8,5**
De begeleiding scoort gemiddeld een **9,0**

8,5 en 9

De deelnemers vonden:

- dat ze veel geleerd hadden
- de lessen plezierig
- dat ze assertiever geworden waren

De resultaten over 2021 zijn goed. Dit komt vooral door de NT2-doelgroep (met migratieachtergrond) die een grote stap heeft gemaakt. Dit willen we ook voor de mensen uit de NT1-doelgroep (zonder migratieachtergrond).

Hoe meten we of onze aanpak goed werkt?

We weten inmiddels dat we geen gebruik kunnen maken van de participatieladder om te meten of onze aanpak werkt. Dat betekent dat we op zoek moeten naar een ander meet-instrument. In die zoektocht staan we niet alleen. Ook landelijk en regionaal wordt daarnaar gekeken en daar sluiten we op aan.

In het komende jaar willen we ook aan de slag met preventie: we willen taal- en rekenachterstanden voorkomen.

Colofon

Dit is een uitgave van
de gemeente Steenwijkerland
Postbus 162, 8330 AD Steenwijk
info@steenwijkerland.nl

Maart 2023

Vormgeving: jonkmanvorm.nl (BNO)
Uitgave van Burgemeester en wethouders - 11 april 2023 - 2023_B&W_00297

Ons uitgangspunt is positieve gezondheid

Sociaal domein

Meedoen in de samenleving

Dit zijn onze opgaven:

Meedoen in de samenleving. Je verbonden voelen. Dat vinden we belangrijk voor onze inwoners. Veel inwoners kunnen zichzelf redden. Maar soms lukt dat niet. En dan bieden we een vangnet. Mensen in kwetsbare posities moeten op ons kunnen rekenen. Daarbij houden we oog voor wat mensen wél kunnen. Op deze praatplaat geven we een overzicht van waar we ons binnen het 'sociaal domein' mee bezig houden.

We werken vanuit 'de bedoeling'. En dat betekent: de inwoner staat centraal. We kijken naar de samenhang tussen de verschillende leefdoelgebieden. Daarbij hebben inwoners zoveel mogelijk zelf de regie bij sociale, emotionele en fysieke uitdagingen en kansen.

De juiste zorg en ondersteuning. Dichtbij de inwoners en betaalbaar. Daar gaan we voor!

ONZE LEIDENDE PRINCIPES

- De inwoner is aan zet; we gaan uit van wat wél kan
- Leren gaat voor ondersteunen; meer trainen in plaats van begeleiden
- We stimuleren meedoen in de maatschappij
- Zorg en ondersteuning; zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig
- Goed is goed genoeg
- Positieve gezondheid is het uitgangspunt
- Binnen het sociaal domein is 'samenwerken' het sleutelwoord

aantal wettelijke kaders
 voorbeelden
 samenwerkingspartners

